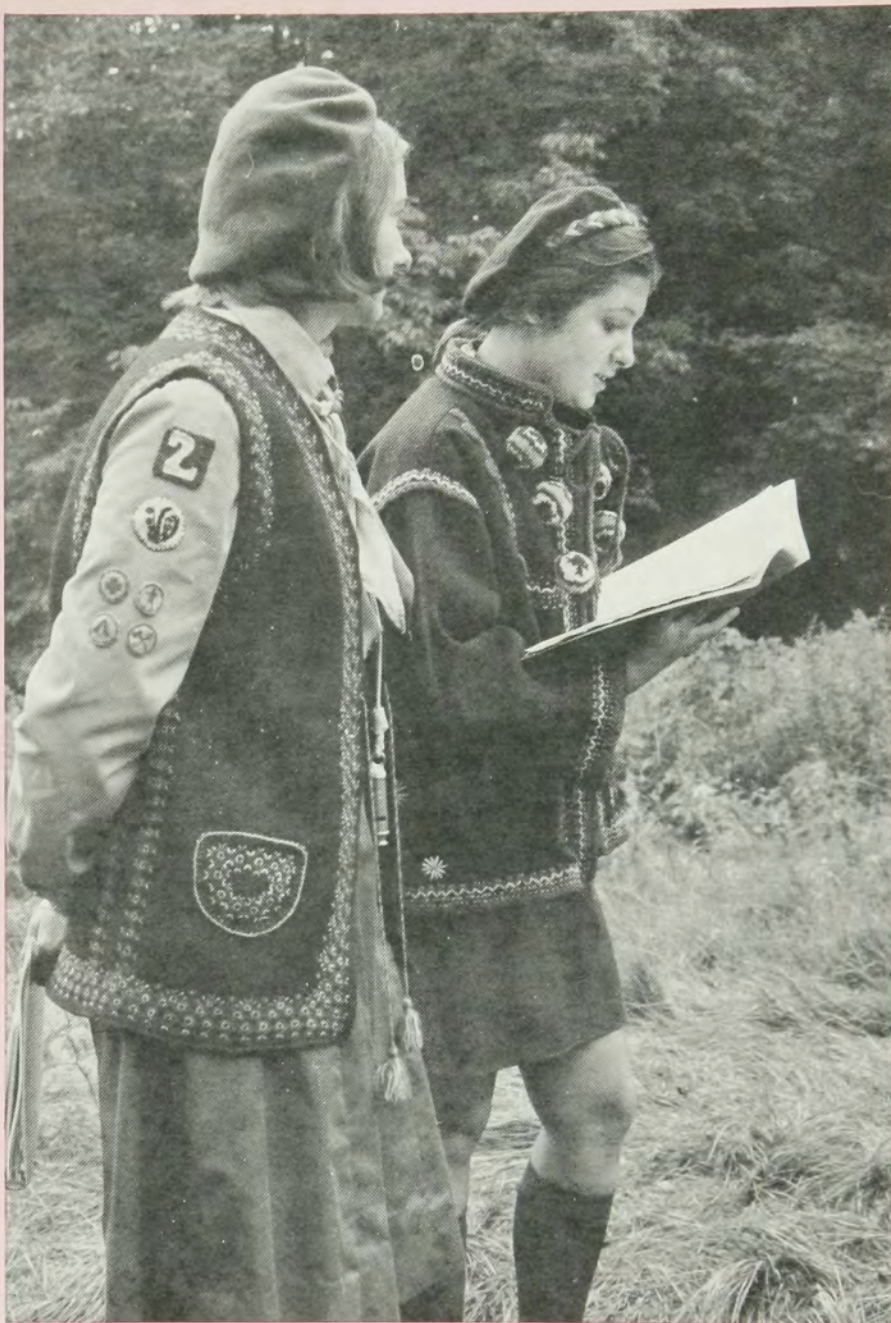

ЖОВТЕНЬ 1976 OCTOBER

ДОДАТК

КЛИЧЕМО "СОС!!!" ДО ВСІХ ДОВЖНИКІВ!

Як ми остерігали наших читачів у попередньому числі "Юнака" та "Готуйсь", що Поштовий Уряд Канади може нам відібрати привілей висилки журналів т. зв. другою клясою, ця небезпека для правильної появи й існування пластових журналів вже не тільки грозить, але **заіснувала**. Ми втратили привілей дешевої висилки журналів другою клясою, бо більшість відборців не впустили передплати.

Не зважаючи на наші постійні упіснення, більшість відборців журналів, на жаль, не є передплатниками, але післяплатниками. Кличемо на порятунок і віримо, що довжники відізвуться на наше "СОС".

**Адміністрація журналів "Готуйсь"
і "Юнак"**

ВАЖЛИВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

- **Зміну адреси** просимо оплачувати сумою 50 центів. Це є кошт виготовлення нової адресної плити.
- **Виготовлення кліш** у "Пластовому Шляху" оплачують ті, хто присилає фотографії.
- **За зміну американських чеків**, згідно з канадським банковим законом, доплачуємо 50 центів. Просимо цю суму добавляти до передплат, висланих чеками.

Пластове видавництво уже повний рік у новому приміщенні Багато пошти все ще блунає по старих адресах. Нова адреса:

**2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8
Canada**

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

**Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998**

**Пластунни і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ЖОВТЕНЬ 1976 Ч. 10 (158) РІК XIV

Інтернаціональне стандартно-серійне число, 0044-1384

Редагує колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Уляна Близняк,

пл. сен. Тоня Горохович,

гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,

ст. пл. Юрій Павлічко,

пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти
мову, як теж скорочувати й виправляти
одержані матеріали згідно з пластовою
термінологією, пластовими виховними
напрямними та вимогами
юнацького віну читачів.

ЗМІСТ

2	"Ті, що греблі рвуть" святкують своє 50-річчя"	Подруга Гребля
3	Сучасні визначні українці: Уляна Любич	О. Кузьмович
4	50-річчя Куреня "Ті, що греблі рвуть"	У. Л.
6	Пластова тайна	ОКА
9	"Школа Булавних", із давніх таборових пісень	***
10	Історія "Школи Булавних" у знімках	***
11	Деякі цікаві факти про "Школу Булавних"	***
	Праця? Бурі? Негоди???	О. Кузьмович
12	"Школа Булавних" 1976 (знімки)	
13	Стихова (вірш)	І. Гладка
14	Привіти з таборів	
16	Успіхи наших друзів: Оксана Балтарович, Зенон Прибула	О. Н.
17	На шляху до наркоманії	В. Соханівський
	"Вогонь Купала" (вірш)	І. Калинець
18	Що читати? "Грає синє море",
"Трістан та Ізольда"	А. Винницький
19	Як наша молодь відзначила 100-річчя Емського указу?	М. Димид
20	Молоде перо: Думки
"Допоміжні" книжки	М. Рамач
***
21	Гарний добрий учинок Вінніпезького юнацтва	***
22	Правдиві пригоди братчиків (рисункові жарти)	М. Турчин
Р. Юзенів
23	Хроніка	
26	Поле мені наговорена (вірш)	В. Бичко
27	Замість квітів на могили	
28	Датки на пресфонд	

● На обкладинці: З життя "Школи Булавних" у 1976 році. Знімок
ст. пл. Т. Баранецької.

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Д. Даревич, пл. сен. Я.
Козак, пл. сен. В. Пилишенко-Гарпун, пл. юн. скоб О. Соханівський
і ст. пл. Р. Юзенів.

Це число "Юнака" присвячене 50-річчю Куренів УСП і УПС "Ті,
що греблі рвуть".

ГУТІРКА З ЮНИМИ ДРУЗЬЯМИ

**"ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ" СВЯТКУЮТЬ
СВОЄ 50-РІЧЧЯ**

Будь мені ясною мрією,
І розрадою і надією,
Велике, віще слово!
(Богдан Лепкий)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Не про театр буде мова сьогодні, а про "велике, віще слово" і "Тих, що греблі рвуть", що слово люблять і про нього дбають. Цього року Куріневі "Гребель"-сеньйорок минає 50 років. Обидва УПС-ок і УСП-ок святкуватимуть "ліття" 9 і 10 жовтня у Нью-Йорку.

Життя "Гребель" сплетене з культурою друкованого слова. Після розв'язання Пласту на Волині (1929 р.), а згодом і в Галичині (1930 р.) із журналу "Вогні" я довідалася про діяльність нелегального Пласту — про табори, видання, про існування пластової крамнички у Львові. Коли б Ви знали, як заповпадно ми тоді "заробляли" у батьків змогу поїхати на табір у Карпатах, як мріяли про зв'язок з нашим проводом, як дорожили журналом "Вогні", яким пошанівком оточували тих, які дбали про його появу.

Моєю мрією було жити у Львові. Коли ж я прибула туди з далекої провінції, завдяки товариству "Гребель" швидко "вдомовилася". Спільна праця в Секції Студенток при Союзі Українок, в дорості СУ міцно нас пов'язала. Глибоко в серці зберігаю образ незабутньої Оксани Джиджори, її соняшну усмішку, досі відчуваю щедрість приязні, влучність дотепу у поєднанні з відповідальністю бунчужної на таборі й секретарки Централі Союзу Українок у Львові. У тому періоді "Греблі" близько співпрацювали з "Українкою" і "Жінкою" — органами СУ.

Під час німецької окупації для Виховних Спільнот Української Молоді виходив журнал "Дорога"; подруга Ольга Кузьмович була членом її редколегії, а інші "Греблі" співробітницями. Виїжджаючи з Німеччини, "Греблі" подбали про видання "Нарису сучасної української літературної мови" Юрія Шереха, розуміючи потребу такого видання на нових місцях поселення. Вшановуючи 100-річчя смерті Т. Шевченка, наш Курінь видав збірку (вибір) Шевченкових поезій. Крім українського тексту

Сл. п. пл. сен.
Кенілія Паліїв

Сл. п. пл. сен.
Зеновія Кахновець

у ній переклади англійською, німецькою і французькою мовами.

Коли ж у Сарселі почала виходити Енциклопедія Українознавства, а наші науковці — її співробітники борикалися з браком фондів, тоді з ініціативи "Греблі" сл. п. Цьопи Паліїв і під її проводом розпочалася "Акція — С" — Сарсель, яка триває і досі. "Греблі" опадаткувалися внесками на ЕУ, юначки влаштовують ярмарки на цю ціль. Ініціаторкою ярмарків Коша Пластунів у Торонті, що став меценатом ЕУ (зібрав понад 12 тисяч дол.), була "Гребля" сл. п. Зеня Кахновець.

І сьогодні "Греблі" співвідповідальні за редакцію пластових журналів. І не тому згадуємо про це, щоб хвалитися, але щоб послужити прикладом для Вас, Юні Подруги і Друзі, вказати на важливість друкованого слова у пластовому житті, щоб пошукати серед Вас ентузіастів пластової преси, охочих постійно дбати про її існування і ріст. Бо яким же іншим робом передавати Вам духовний багаж, плекати зв'язок поміж всіма нами, розкиненими по світі? В який інший спосіб можемо знати про наше пластове життя в кожній країні, як без преси дбати про його покращання? Де доцільніше Вам "пробувати пера", як не в "Юнаку"? Амбіцією кожного пластового куреня повинна бути журналістична та інша творча праця над культурою слова. Курінь "Гребель" — ст. пластунів у Торонті улаштовує для юнацтва змаги з українознавства т. зв. "Змаг до висот". І тут багато джерел духовного багатства, багато спонук любити книжку й пресу.

Віriamo, що "Греблі" — старші пластунки плекатимуть традицію сеньйорок. Тоді курені наші справді служитимуть шляхетній меті, збагачуватимуться неоціненними цінностями. Про ці цінності ще окремо — колись!..

Скоб!

Подруга Гребля

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

УЛЯНА ЛЮБОВИЧ

Коли питатися пластунок — чи при провірці третьої пластової проби, чи на вишколі в “Школі Булавних”, яку українську пресу вони знають і читають, завжди поруч “Юнака” подають назву “Наше життя”. Цей місячник Союзу Українок Америки має у США широке коло не лише читачок, також і читачів чоловіків серед нас і поза нашою країною, і тому він знай наших пластунок. Однак, ледве хто знає, що редакторкою цього цікавого і почитного журналу є від чотирьох років наша подруга з куреня УПС “Ті, що греблі рвуть” пл. сен. Уляна Любович.

Її журналістична праця сягає ще часів старшого пластуництва і років праці тайного Пласту, коли Уляна Любович була наймолодшим членом редакції жіночого журналу в Україні “Нова хата”, а згодом редакторкою місячника для пластового юнацтва “На сліді”, що появлявся саме у неспокійних передвоєнних роках дії тайного Пласту у Львові.

Журналістика це фах, який може бути лише зайняттям, як кожне інше, або покликанням. У подружки Лясі (як її популярно назива-

ємо) — це покликання і при цьому так важливе для доброго журналіста почуття актуальності і пристосування до сучасного життя. Крім того, її відрізняє і ставить куди вище звичайних добрих журналістів той факт, що вона зуміла перескочити прірву 27 років, у яку кинула її доля. У цих роках доля завела її у далекий, жорстокий Казахстан, а згодом через різні країни серед тяжких переживань дозволила подрузі Лясі доплести до спокійного плеса українського життя в Америці. Цим спокійним плесом, по тяжких роках, було чверть століття життя її рідні, її пластових подруг і десятків давніх, близьких знайомих зі Львова. Ледве чи є багато одиниць, а не то журналістів, які зуміли б так швидко по 27 роках переважних духовних, фізично болючих переживаннях увійти у доволішній світ та його зрозуміти. Але думаємо, що у цьому допоміг подрузі Улянці її пластовий оптимізм. Саме про цей її оптимізм пише у вступі до “Великої гри” пл. сен. Ю. Старосольський. Ми певні, що багато наших читачів знають цю книжку.

Уляна Любович у своєму бажанні закопати чимшвидше прірву цих довгих років, які станули немов стіна поміж нею і її близькими, при першій зустрічі дала нам книжку спогадів із “тамтого світу” п. н. “Розкажу вам про Казахстан”, у якій розповіла про своє життя у Казахстані. Ці потрясаючі, зворушливі і часто повні питомого авторці оптимізму картини на засланні далеко перейшли звичайні журналістичні репортажі й промостили У. Любович шлях в українську еміграційну літературу.

Але хоча подруга Ляся служить віддано журналістиці й літературі — хоч вона зайнята журналістикою як редакторка “Нашого життя”, редакторка пластових видань (пластова сторінка у “Свободі”, співробітниця курінних видань “Гребель”, вона також член Управи Спілки Українських Журналістів Америки й авторка численних статей), подружку Лясю бачимо усюди, де щось діється, де кипить українське культурне чи пластова життя, завжди усміхнену, повну плянів, зацікавлень і справді молодечого запалу.

Хоч на початку своїх споминів про Казахстан Уляна Любович пише про це, що її видається немов вона як казковий американський Ріп Вен Вінкел, повернулася до давнього після довгих, довгих років — воно не зовсім так. Для нас подруга Ляся залишилася такою молодою, якою пам’ятаємо її із давніх років. Її ж життя, праця і звання журналістки найкращий цього доказ.

О. Кузьмович

50-річчя Куреня „Ті, що греблі рвуть“

1-ий етап: 1926-1930 рр.

На переломі 1926-1927 років старші пластуни ще не мали своїх окремих куренів, а гуртувалися у клубках. Аж ось пластуни, які вийшли з гімназії СС. Василянок у Львові, а які належали там до II-го Куреня УПЮ-ок ім. Марти Борецької, з гуртка „Меви“, а деякі з гуртків „Рожі“ й „Ластівки“, вихованки зв'язкової, славної Олени Степанів, постановили оснувати свій старшопластунський курінь. До них пристали ще інші з куреня ім. Княгині Ярославни, а згодом з-поза Львова (із Самбора й інших місцевостей).

„Греблі“ — члени проводу табору юначок на „Соколі“ у Карпатах. Зправа сл. п. пл. сен. Цьопа Паліїв, зліва ззаду пл. сен. А. Мриц-Шатурська.

Свою назву взяли вони з „Лісової пісні“ — твору Лесі Українки, а звучала вона повністю так: „Ті, що греблі рвуть на застоєвих водах громадського життя“.

Цікавила їх виховна праця з юначками, в тому теж із ремісничою молоддю. До того часу не було дівочих таборів на славній горі Сокол у Карпатах. Перший такий табір організували „Греблі“ у 1927 році і відтоді відбувалися на Соколі табори юначок, а теж інструкторські для юначок і старших пластунок, кожного року аж до розв'язання Пласту.

2-ий етап: 1930-1939 р.р. — Таємний Пласт.

У 1930 році польська влада розв'язала „Пласт“, але це не значило, що він перестав існувати. Пласт став тайною організацією і так проіснував аж до вибуху 2-ої світової війни у 1939 році.

„Греблі“ далі вели, тепер уже таємно, виховну працю серед юначок. Передусім таку працю вела Цьопа Паліїв у Перемишлі й звідти, головню, прибували до куреня нові члени. Коли розпочалася війна у 1939 р. було їх 33.

У часі свого нелегального існування Пласт користувався із допомоги різних легальних організацій, щоб під їх фірмою вести пластову роботу. І так Українське Гігієнічне Товариство, Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді при Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молоддю і інші були на зовні організаторами осель, під їхніми назвами Пласт проводив свою діяльність. Хоч без одностроїв та відзнак, пластуни й пластуни рік-річно таборували. Це були табори не тільки на Соколі, але теж лещатарські, мандрівні човнами на Поліссі, мандрівні по Бойківщині, у Брустурах на Гуцульщині тощо. Їх вели членки „Греблі“. Інші членки брали участь в організуванні новацьких чи інструкторських таборів.

Дорога на „Сокол“ в'ється вздовж Лімниці і шин славної „нолійки“.

Пластуни не могли тоді відбувати своїх з'їздів та нарад явно, як тепер. Тож для обговорення організаційних та ідеологічних справ, влаштовували зустрічі в горах: на Добушанці, Соколі, в Славську. І у тих зустрічах членки Куреня „Ті, що греблі рвуть“ брали активну участь.

Інші ділянки праці проводили пластуни у легально існуючих організаціях. Видавнича спілка „Вогні“ та журнал тогож імені служив їм для ідеологічного вишколу. Спортова організація „Стріла“, туристична „Плай“ — усі вони служили полем для праці пластунів, а „Греблі“ усюди були там активними.

Зустріти можна було членок куреня у пра-

ці "Народньої Лічниці", яка опікувалася пошкодованими у пацифікації, тобто пораненими внаслідок знущань польських поліціантів над населенням у 1932 р. Брала члени куреня "Ті, що греблі рвуть" участь як санітарна служба під час свята "Українська Молодь Христові", яке відбувалося у Львові 1933 р. з доручення Митрополита Андрея Шептицького.

"Греблі" на нараді працівників ВСУМ у Самборі в 1943 р.

У 1937 році в 25-ліття Пласту, відбулася у Львові виставка, яка стала зав'язком пластового відділу у Музеї УССтрільців. Відбулася теж Педагогічна Виставка у 75-ліття Рідної Школи. В тих обох виставках членки куреня брали значну участь.

Переводили вони теж санітарні вишколи при Українському Гігієнічному Товаристві, а окремі членки працювали з молоддю у різних ділянках праці Союзу Українок, зокрема у секції студенток, деякі стали членами клубу колишніх військовиків "Молода Громада".

3-ій етап: 1939-1944 рр. Діяльність ВСУМ-у.

Настала війна й час большевицької окупації Львова. Тоді всяка зовнішня діяльність мусіла припинитись. Членки були все таки у контакті зі собою та з Пластовим Проводом.

Коли наші землі зайняли німці, і почали діяти Виховні Спільноти Української Молоді, тоді можна було провадити табори для молоді і знову "Греблі" зорганізували і вели табори юначок у: Склі — 1941 р., Пасічній — 1942 р., Розлучі — 1943 р. і Криниці — 1944 р.

Члени куреня постійно діють у проводах згаданих організацій, складають програми діяльності, ведуть її та пристосовують діяльність до вимог і можливості часу. Важливою ділянкою праці у ВСУМ-і була санітарна служба. Український Червоний Хрест опікувався поворотцями з полонів і хворими українськими вояками (у німецькій армії). Відвідини у шпиталях й опіка над хворими, допомога харчами, постачання пресою, одіжжю не все були безпеч-

Членки куреня УСП-он "Ті, що греблі рвуть" на з'їзді УСП в 1961 р.

ні. Деякі членки заразилися тифом, інші впади жертвою терору.

4-й етап: Пласт на еміграції в Європі.

У роках 1945-46 членки куреня, які опинилися на заході Європи знову згуртувалися та перейшли до сеньйорату як II-ий Курінь УПС. Старшопластунського куреня тоді ще не було.

5-й етап: Діяльність на місцях нового пселення.

У вересні 1950 року відновив діяльність Курінь УСП-ок "Ті, що греблі рвуть". Старшопластунський курінь "Гребель" заснували 10 членок. Вони зорганізувалися під час зустрічі УСП в Ніягарі з колишнього гуртка юначок "Ромени" з Берхтесгадену в Німеччині. Членки жили в різних місцевостях Канади і США, а сходи́ни і визначення завдань переводили дуже цікаво кореспонденційним шляхом. Згодом вони зосередили свою діяльність у Торонті.

У 1958 році колишні юначки гуртка "Вівірки" (II-ий Курінь УПЮ-ок у Нью-Йорку) зголосили охоту продовжувати традиції куреня і заснували гурток у своєму місті. Обидва гуртки створили 4-ий Курінь УСП "Ті, що греблі рвуть".

У 1960 році відбулася зустріч обох куренів сеньйорського і старшопластунського, на якій проведено цікаві гутірки на виховні й актуальні теми.

Заходами нашого Куреня вийшла книга Юрія Шереха "Нарис української сучасної мови".

Для вшанування 100-річчя смерті Тараса Шевченка видано його твори англійською, французькою та німецькою мовами. Це видання появилося у 1961 році у видавництві "Молоде Життя". Крім цього курені допомагають фінансово Науковому Т-ву ім. Шевченка в Сарселі у видаванні Енциклопедії Українознавства.

У. Л.

ПЛАСТОВА ТАЙНА

Хоча кожний пласту́н скаже, що таке пластова тайна, бо... "це таке ясне, і Дрот виразно пояснює її в Житті в Пласті", здається мені, що сьогодні не раз фальшиво її розуміють або й не дуже розуміють, що це таке.

Ось недавно я мимоволі була свідком розмови двох пластунок. Одна питалася другої, що діється з їхньою впорядницею, що довший час вже не показується в домівці.

— Не можу сказати, — була відповідь, — бо подруга просила задержати це в тайні.

— То ти така моя найкраща товаришка, що не хочеш сказати? — обурилася перша і відійшла.

Знаю, що до сьогодні "гнівається" на свою найближчу товаришку за те, що вона не зрадила тайни. А цей дрібний випадок таки рідкий тому, що звичайно т. зв. "тайна" переходить скоріше з уст до уст, ніж вістка, яку справді треба передати.

Роздумуючи над цим, мимоволі пригадую "давні часи", коли пластова тайна не була пустим словом, а життєвою konieczністю, що органічно виростала з пластового будня.

**

Я була вже декілька місяців у перемиському "Інституті для дівчат",¹ а все ж таки відчувала, що я не зовсім злита із спільнотою, що їй на ім'я було шоста кляса. Передусім бачила, що під поверхнею цієї спокійної, зразкової кляси діють ще якісь підземні, таємні струми, до яких я зовсім не мала доступу.

Хоч які балакучі й повні одвертої щирости бувають звичайно дівчата в цьому віці, вони вміли мовчати як закляті, як було треба. Я завважила, як деколи зникають деякі з товаришок на довший час, щоб вернутися опісля до зайнять з таксамо непроглядним обличчям, як перед тим. Я бачила, як Марушка часто проходжується із старшими товаришками і провадить живі розмови, які завжди переходили на байдужі теми, коли хтось посторонній зближався. І моє повне бажань серце підлітка боліло сильно, що стою осторонь цих таємниць.

Аж одного дня почала зі мною розмову "осьмачка",² — Наталка Д.

Притоку дав останній виступ професора літератури, поляка, що був предметом вічного страху й ненависти всіх учениць. Після цього наші розмови стали частіші і щораз ширіші. Бувало вже, що Наталка, обнявши мене впів, проходжувалася по широкому коридорі шкільної будівлі, а я крадькома дивилася, яке це

Будинок Дівочого Інституту в Перемишлі

враження робить на моїх товаришок, що все ще не могли знайти спільної мови з "новою".

Вкінці одного разу Наталка запитала мене, чи маю охоту вчитися з нею і ще кількома товаришками українознавства, що було скупе в гімназії через гострі приписи польської влади. "Розуміється, — сказала Наталка, — це може відбуватися лише потайки." Але цього вона навіть не потребувала підкреслювати, для мене це було зрозуміле.

**

— "Завтра о четвертій, на піддашші Інституту", — сказала мені, так між двома фізичними правилами, що ми їх саме голосно вивчали, байдужим тоном Марушка.

Я не могла дочекатися умовленої години. Обдумувала цілий стратегічний план, як непомітно дістатися на піддашшя, і пильно стежила, що роблять інші. Це була пора, коли ми, "інститутки", сиділи у своїх клясах і вивчали лекції на наступний день.

Мені, що вперше в житті йшла на тайні сходи, здавалося, що я напевно у цій короткій дорозі натраплю на цілу масу перешкод. Але розуміється, зайшла до мети зовсім просто і зі здивуванням застала на місці вже шість моїх товаришок, і це таких, що найменше сподівалася там зустріти.

Мій прихід не викликав ніяких коментарів ні запитань. Певно, всі вже знали давніше про мене, а мені здавалося в цій хвилині, що теплий погляд Наталки відбився і в очах цілого гуртка і перший раз проломив лід між "новою" та іншими.

Гутірка Наталки, здається, була призначена в першу чергу для моєї інформації. Вона говорила не про історію чи літературу, а про розв'язання Пласту, про потребу продовжувати його працю між молоддю і про переслідування пласту́нів польською владою. Ми сиділи на запорошених сходах і вікні заслухані, як

Наталка оповідала нам про табори на "Соколі", про ватри й мандрівки, про пластову дружбу і збереження пластової тайни.

"Спартанки" — спортивний гурток під проводом сл. п. Цьопа Паліїв.

Від того часу я ходила на тайні сходини щотижня враз із нашою шісткою. Місце і поразходин змінювалися постійно, щоб не кинути ніякого підозріння. Ми вивчали під проводом Наталки матеріал до першої пластової проби, хоча ніколи ні одним словом не говорилося про нашу приналежність до тайного Пласту та про те, що такий у нашій школі діє. Записувати Наталка не дозволяла так, що все треба було відразу вивчати. В кінцевих випадках кружляв між нами один однісінький примірник "Життя в Пласті", який найчастіше переховувала Марушка у своєму ліжку. У нашій класі були два чи три гуртки, але в тому часі ми взаємно не знали одні про одних, а єдиним лучником була Марушка.

Здається, було це саме під свято Юрія, як Марушка прийшла до мене з великою новиною.

— "Увечері, після загашення світел сходимо до руханкової залі — буде присяга..."

День тягнувся у безконечність, повний очікування, неспокою, "як воно буде". В голові роїлося від плянів, як зорганізувати непомітно цю нічну виправу. Моя ж спальня сусідувала з кімнатою "пані Цьопа",³ яку ми всі адорували, але одночасно боялися, як вогню. Вона саме в тому часі була нашою опікункою в Інституті, а одночасно вчителькою проруху. У наших спальнях панувала військова дисципліна, а пані професор була всюди та все бачила. Висмикнутися з-під її ока після нічної тиші видавалося мені майже неможливим.

Вкінці прийшов вечір. Точно, як звичайно о дев'ятій, "пані Цьопа" згасила світло, і всі розмови замовкли. Крізь дерев'яну стінку

Заавансовані в спорті "Спартанки" з учительною проруху сл. п. Цьопою Паліїв (стоїть друга зліва)

до її кімнати було чути не лише розмови, але кожний стукіт. Довгу хвилину я лежала зовсім непорушно, одягнена під ковдрою, аж вкінці відважилася спробувати встати. Не знала я, чи мої товаришки вже справді спали, чи просто не хотіли мене чіпати, але до дверей я дійшла без перепон. З кімнати пані професор пробивався вузький струмок світла, і мені видавалося просто неможливим пройти без її уваги. Ось стане зараз на порозі вічності зі мною, і що тоді? Моє серце билось прискореним темпом, але добра стара долівка не заскрипіла цим разом, і я якось опинилася на сходах, а далі крізь темноту у руханковій залі.

Там ворухилися вже тіні, які часом впадали у смугу світла, що його кидала вулична ліхтарня, а тоді я могла пізнати деякі обличчя. А було кого бачити! Справді "цвіт" нашої гімназії з трьох найвищих класів; найкращі в науці, спорті й дружбі.

Я віднайшла "свій" гурток, і ми шепотом перекидалися словами. Все ще з'являвся хтось новий, тіні переливалися, а тиша, повна вицікування, держала всіх цупко в руках.

Як воно буде? Хто буде відбирати присягу? Чи побачимо вкінці когось із тих таємних провідників, що невидною рукою керують нашим пластуванням? "Може, приїхав хтось зі Львова?" — впало питання біля мене. Але в цій хвилині ті, що були близько дверей, замитушилися, хтось увійшов, двері зачинилися, і всі застигли на своїх місцях. А від гурту при дверях відірвалася одна тінь і в кількох енергійних кроках станула у смугі світла.

Я не вірила своїм очам — це була... "пані Цьопа", чи мені здавалося? Ні, такий добре знаний мені голос розвіяв мої сумніви, і на його наказ ми станули в лаві. І понеслися у повній темряві слова пластової присяги з дрижачих уст кількох десятків дівчат:

"У пам'ять святої предківської слави
Вкраїні обіти складаю отсі..."⁴

У залі державної школи, де ми стільки разів відбували зненавиджені нами польські національні свята — ми складали перед учительською цією ж школи свою першу в житті тайну присягу.

Цей момент залишився досі в моїй пам'яті так виразно, немов це було вчора, і не притримували його ніякі пізніші великі чи малі переживання. Наш перемиський курінь тайних пластунок розсипався по цілому світі, а багато тих, що були близькі, вже немає між живими. Не знаю, чи хтось із них, що разом зі мною так беззастережно зберігали пластову тайну, читатиме ці рядки. Але може ті молодші по-

други, яким попаде в руки це число "Юнака", зупиняться на моїй розповіді і вона допоможе їм зрозуміти одну з пластових чеснот.

ОКА

"Листки Дружнього Зв'язку"
Куреня УПС "Ті, що греблі рвуть"

1 "Інститут для дівчат" — широко відома середня школа з гуртожитком для українок у Галичині.

2 "Осьмачка" — популярна назва учениць восьмої, найвищої класи середньої школи, тобто гімназії.

3 Сл. п. Цюпа Паліїв, визначний педагог і пластова провідниця, член куреня УПС "Ті, що греблі рвуть".

4 У тих часах такий був текст Пластової Присяги.

Дня 18-го вересня ц. р. відбулося вінчання

АННИ ІРИНИ ІВАСИКІВ

і АНДРІЯ РОСТИСЛАВА ЧОРНІЯ

З цієї радісної нагоди складаємо \$50.00 на пресовий фонд "Юнака". Молодій парі бажаємо щастя у їх спільному житті.

Ярослав і Лариса Похмурські
з дітьми

ЛИСТ

Замість писати довгого листа
Я краще вірша вам сплету,
та не такого, як вінок
чи пишна китиця квіток;
лише такого, як плелись колись
з бабкових билець кошички нехитрі,
або з кульбабиного цвіту
нашийник весняний увесь у звенах.
Як не сподобається,
прошу — розірвіть.
Нехай зів'яне.

Марія Голод

25 липня 1973

Ваші заощадження складайте, а позички
на всякі потреби беріть у фінансовій
установі, що їй на ім'я:

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
"САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ
ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ**

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow

Detroit, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ

28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО

11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

**ПРИСДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому
році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!**

„ШКОЛА БУЛАВНИХ”

“Школа Булавних”, про яку багато наших читачів знає із сторінок “Юнака” як про Міжкрайовий Вишкіл Провідниць таборів юначок — це один із починів куренів УСП і УПС “Ті, що греблі рвуть”. Курені т. зв. “Гребель” від початку свого існування взяли собі працю з юнацтвом і для юнацтва як одне із головних своїх завдань.

Тому постійно думали та розважали, як її поліпшити та чим допомогти.

В останніх 20-ох роках не раз члени “Гребель” були організаторками вишкільних дошкіль для юнацьких виховниць. Вони теж створили Кадру Пластових Виховників.

Коли, однак, стверджено, що в нових обставинах життя більше як досі таборування стало найважливішою частиною пластування, “Греблі” пішли за прикладом “Лісової Школи” і започаткували вишкіл провідниць таборів юначок. Першу спробу такого вишкільного табору зробили вони ще 1965 року на Пластовій Оселі “Вовча Тропа” під проводом пл. сен. Ольги Качмарської, члена куреня УПС “Ті, що греблі рвуть”. Після трьох років, 1968 р. табір із подібним завданням провели на “Батурині” курінна куреня УСП “Гребель” ст. пл. Таня Бойко-Мельник і її помічниця ст. пл. Оксана Шулякевич, відома комендантка таборів юначок на терені Канади.

Але щойно 1969 року відбувається вперше у повній формі Міжкрайовий Вишкіл Провідниць Таборів Юначок із назвою “Школа Булавних”, із письмовим іспитом, широкою двотижневою програмою і високими вимогами для учасниць. Душею і організаторкою цього вишколу стала ст. пл. Дора Горбачевська з куреня УСП-ок, яка враз з гуртом своїх молодих подруг — “Гребельок” випрацювала точну програму цього спеціального вишколу і була через 4 чергові роки його коменданткою.

Ідея і захоплення, з яким старші пластунки під проводом Дори проводили цей вишкіл,

запалили багато учасниць щорічної “Школи Булавних”. Вони не лише перебрали провід одного табору юначок на терені США і Канади, але з часом перебрали провід “Школи Булавних” і вступили до куреня “Тих, що греблі рвуть”, щоб продовжати цю корисну пластову працю. І так в останніх роках комендантками “Школи Булавних” були старші пластунки Оксана і Леся Балтарович, а цього року у 50-річчя куреня ст. пл. Оля Гарас — усе першунки “Школи Булавних” із 1968 року. У цьому році або на початку чергового організаторки “Школи Булавних” плянують з’їзд-зустріч учасниць цих вишкільних, які завдяки гарним споминам спільного таборування держать ніж собою зв’язок.

ІЗ ДАВНИХ ТАБОРОВИХ ПІСЕНЬ

Під час першого табору на Соколі, що його проводили ст. пластунки з куреня “Ті, що греблі рвуть” постала пісня про таборову будуву.

*Наша Дзюня командує
І на всіх ся страшно дує
Приспів: Ой-ой-йой, ой-йой-йой.*

*Іцька касу в нас тримає
Замість грошей квіти має
Приспів: Ой-ой-йой, ой-йой-йой.*

*Нуська в нас магазин має
Замість харчів “манко” має
Приспів: Ой-ой-йой, ой-йой-йой.*

*А Марушка куций лицар,
Але добрий з неї писар
Приспів: Ой-ой-йой, ой-йой-йой.*

*Оля греблі ще не рве
Зате колійкою фас швидко везе
Приспів: Ой-ой-йой, ой-йой-йой.*

Під час прогулянки на Маняву, табір заблудив, треба було ночувати. Така проволока не була передбачена, тож не вистачило харчів, але пластунки не перестали жартувати, хоч “кишки марша грали”. Тоді то постала така пісня:

*Перший Мурко, друга Міця
Дізнають в нас чести,
Що будемо на Маняві
З них котлети їсти.*

Звіт на першому вишнолі "булавниць" 1965 р. Звітує ст. пл. Оленна Юрчун комендантці пл. сен. О. Начмарсьній.

"По фас, по фас" — учасниці першої "Школи Булавних" 1969 року на "Бобрівці" в черзі до обіду.

Перша "зустріч" учасниць "Школи Булавних" з учасницями "Лісової Школи" в 1970 році.

Учасниці і провід "Школи Булавних" 1971 р. перед виїздом до цернви в Гантері.

Рік 1972
закарбувався
у пам'яті всіх
учасниць "Школи
Булавних" своїми
безперервними
дощами та
невідлучними
заболоченими
чоботами як
частиною
однострою.

Провід
та інструкторки
"ШБ" в 1973 р.
в часі пообіднього
дозвілля.

"Хто ж то там іде і перед веде? Диво! Це наші дівчата" — учасниці "ШБ" 1974 р. із своєю улюбленою таборовою піснюю в часі мандрівки.

ДЕКІЛЬКА ЦІКАВИХ ФАКТІВ ПРО "ШКОЛУ БУЛАВНИХ"

— "Школу Булавних" — Мікрайовий Вишкіл Провідниць Таборів УПЮ-ок відбуло досі 215 пластунок з терену США, Канади, Аргентини й Великобританії у віці 16-23 років життя.

— Серед учасниць "Школи Булавних" було 60% з терену США, інші з Канади, 1 з Аргентини та 2 з Великобританії.

— У провіді "Школи Булавних" було 70 пластунок, усі, за винятком одної, старші пластунки, серед них 41 із куреня УСП-ок "Ті, що греблі рвуть".

— Найбільше учасниць відсотково дає "Школі Булавних" мала, але завзята Пластова Станиця у Ст. Кетерінс у Канаді. Почавши з 1968 року, кожного року є із Ст. Кетерінс учасниці на цьому вишколі, і всі вив'язуються зразково із своїх завдань. У цьому році коменданткою вишколу є виховниця із Ст. Кетерінс, випускниця "Школи Булавних" 1968 р.

— Протягом щорічних вишколів "Школи

Булавних", почавши від 1968 року, учасниці видали сім таборових газеток як вислід вишколу таборової журналістики.

— "Школа Булавних" має добру славу серед тих пластунок, що її проходять, і притягає через це їхніх подруг, а передусім молодших сестер. Досі відбуло "Школу Булавних" 12 пар сестер і 4 родини трьох сестер!

— "Школа Булавних" відома з того, що має звичайно зразкові й дуже випрацьовані таборові споруди. У 1968 році "Школа Булавних" мала, здається, першу в пластових таборах оборотову входову браму, а в 1974 р. виняткові влаштування біля польової кухні та їдальні, як теж браму з високим сідалищем для стійкової.

ПРАЦЯ? БУРІ? НЕГОДИ???

На лісовій поляні життя іде поволіше, як у містах, воно й не дуже змінюється. А проте — два роки ми тут не таборували й нашу відсутність можна завважити; наше "дерево", яке ми ще так недавно охороняли, огородивши мотузком, щоб хтось його не зламав, стоїть струнке й вище ніж таборовички, малиник став ще густіший, а ракуни ще відважніші.

Зате гордість "Школи Булавних" — входова брама 1974-го року пишається ще здалеку, а столи в "їдальні" після малих направок будуть знову до вжитку.

Одначе таборовички нові, як і провід, і нема кому довго згадувати минуле. Бо життя іде постійно вперед, настають зміни — таке є право природи.

Для учасниць таборування у "Школі Булавних" — нове пережиття. Більшість уперше пізнає вагу відповідальності, самостійності, думання не лише за себе, але й за інших. Саме тут вперше відома наша пословиця "Як собі постелиш — так виспишся" набирає живого значення. Вперше треба виконувати самому те, що досі робив хтось інший. Може це почуття відповідальності і є причиною, що назвали ми свій табір словами з пісні закарпатських пластунів; бо чи не з'явилася вона в часі, коли вони пізнали, що життя не проходить як казка?

І здається, що з кожним днем таборування, учасниці вишколу розуміють цю правду краще. Ми бачили це, коли Мотря і Марта перекладали "хрищення табору", коли Роксоляна і Віра вели веселу ватру, а Ярина підготувала теренову гру. Ми переконувались у цьому тоді, коли дівчата добровільно зголошувалися до різних завдань, як висловлювали свої думки на гутірках або пильно записували новонабуте знання.

Все ж коли приглядаюся учасницям, як вони "ростуть" з дня на день, насувається настирливе питання: чи використовуватимуть вони набуті вмінності? Чи збережуть у невикривленій формі на дальшій дорозі пластування?

Але як сидимо вечорами у тісному колі біля ватри, задумані, заслухані дивимось у нерівне полум'я, коли воно падає час до часу на горстку проводу, на комендантку Олю та її помічниці — тоді стає радісно на серці — від свідомости, що всі вони перебули цей вишкіл минулими роками, а тепер повернулися, щоб передати своє знання молодшим подругам. І тоді перед моїми очима це мале коло біля ватри немов поширюється і вже їх не 27, а понад двісті. І бачу в промінні ватри знайомі, незабуті обличчя кожної із цих двісті та питаю їх із зворушенням: "Пам'ятаєте? Чи не забули???"

О. Кузьмович

“ШКОЛА БУЛАВНИХ” 1976 Р.

1. Рання мряна мандрує горою, ян учасниці “Школи Булавних” готуються до молитви.
2. Прапори підходять вгору — розпочинається новий день вишколу.
3. Передача обов'язнів на черговий день.
4. На таблиці наказів можна перевірити порядон занять і точкування.
5. “Чи вистане хліба на голодні шлунки?” — інтендантка Варна усміхається, бо “пластунна є все доброї гадни”...
6. “Ні, чи справді треба йти по ріща?”

Фотографії дивись на сторінці 13

1. Пованне обговорення найблинчого зайняття.
2. “Чи хочеш мої записки”? — обідова пора це час розмов і виміни записками.
3. Ще раз треба послухати вназівон на теренову гру.
4. “Нанапни” будуть на час готові — навіть при живій розмові кухонних.
5. ...а для інструкторки час підготувитись до пополудневої гутірни.

Усі світлини роботи ст. пл. Т. Баранецьної.

СТІЙКОВА

Спинився час... Напружена готовість...
Я гострим зором пітьму тну нічну,
Стою при брамі чуйна, наче совість,
Не знаю ні спочинку, ані сну.

Увага! Хтось іде... Зір, слух на варті...
... То тільки в листі пошум лісовий,
То розпочавсь при спопелілій ватрі
Здобичний лет голодної сови.

І небові, яке ген надімною
Безліч одвічних таємниць скрива,
Подяку шлю молитвою німою,
Що табір стережу — я стійкова.

Пл. сен. І. Гладка, Гр.
(Журнал "Вогні" 1935 р.)

[illegible]

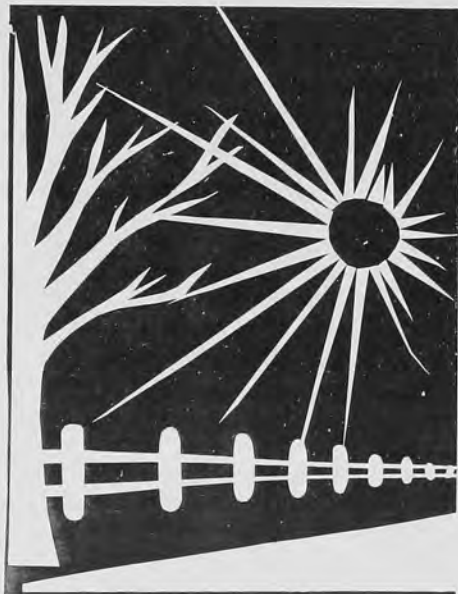
Прзгбтп

[illegible]

ЧКОВ, Тг-Тг.

д. с. е. Водан Миканов К

Ст. нд. Постулат Велкан
Ст. нд. Хрусти Храпета

[illegible][illegible]

ПРИВІТ З ВИШКОЛУ НОВАЦЬКИХ
ВИХОВНИКІВ

Малюнками соняшників, птах, смerek, гриба, олімпійських відзнак, місяця, зірок, веселками, рисунками городи та іншого у житті людей і природи на привітах порадували нас учасники цьоголітніх таборів. Щиро дякуємо.

Редакція

● **Новий світ** — табір юначок Станиці Чікаго вітає підписами всіх учасників, що виглядають як промені докола сонця.

● **Рідними доріжнями** — Табір УПН-ок на Новому Соколі, форма привіту — український краєвид з доріжкою, а довкола нього листки соняшника з підписами учасниць.

● **Шахтарі** — Табір УПН-ів на Бобрівці. Вітає булава в імені всіх учасників, а новаків репрезентує малюнок новака-шахтаря з возиком.

● Енскіза 1976 — Табір УПЮ-ок на Новому Соколі

прислав привіт у формі сонця з променями, а між ними підписи всіх учасниць.

● **У городі зеленого велетня** — вишкільний табір новацьких виховників на Новому Соколі вітає дбайливо, по-мистецькому виконаним привітом з підписами всіх учасників, малюнками городини в городі та краєвидом сонця і дерева під огорожею.

● **“Во врем'я оно”** — Табір УПН-ів на Новому Соколі вітає малюнком українського прапора (малював новак) і підписами проводу табору.

● **Другий Крайовий Табір Прихильників (НПС Канада)** прислав привіт з олімпійською відзнакою і підписами всіх учасників.

● **У лісі на полянці** — Табір УПН у Лос Анджелес вітає сонцем, деревинками, лісовими тваринками та ін. із підписами всіх учасників, зображеними способом аплікації фільтру на папері.

● **Слідами героїв** — 3-ій Табір 7-го Куреня УПЮ-ів ім. Івана Чмоли в Чикаго. На привіті силуетка орла в леті і підписи всіх учасників.

● **Лісова мрія** — Табір УПН-ок на Писаному Камені — гарно оформлений привіт з малюнками дуба і гриба та підписами учасниць.

● **Диво** — це наші дівчата! — Табір УПЮ-ок на Писаному Камені вітає русинком дерева, що замість пня на ньому лице дівчини, а замість волосся галузки, та підписами всіх учасниць.

● **Сон чарівної ночі** — Табір УПН-ок на оселі Вовча Тропа. В імені 77-ох новачок вітає булава — і малюнки зірок, місяця, хмаринок.

● **На райдузі пісні** — Табір УПН-ок на Бобрівці. На привіті веселка, три промені сонця і підписи проводу.

● **3-денна прогулянка XIII Куреня УПЮ-ів ім. П. Кошачевича-Сагайдачного, Едмонтон.** Привіт на купальській картці С. Сурмач підписали всі учасники.

Школа Булавних — 1976. На привіті тільки підписи всіх учасниць і оригінальна відзнака вишколу (соняшні проміння і блискавка вимальовані на квадратику дзеркала).

“Чінамавіа” — табір УПЮ-ів на оселі Вовча Тропа. На привіті рисунок дзвону і багато підписів учасників і проводу табору.

III-й спортивно-вишкільний табір для тіловиховників і змагових суддів — привіт, написаний старою мовою і козацьким графічним письмом мило вражає подихом давньої культури.

27-ий Пластовий Табір ім. Симона Петлюри на Верховині, Великобританія, вітає гарним оформленням привіту й підписами всіх учасників.

Відгук фантазії — табір УПЮ-ок на Бобрівці вітає жартівливим привітом, підписами всіх учасниць і гарним моттом: “Тільки той досягає мети, хто їде, тільки той, хто горить, не згарає. О. Олесь.

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ОКСАНА БАЛТАРОВИЧ

Не відомо, чи це випадок, чи спільний цьому гуртові напрям зацікавлень, але коли питатися молодих подруг із куреня УСП-ок "Ті, що греблі рвуть" про їхні зацікавлення, то велика кількість їх іде на студії біології, щоб відтак закінчити студії медицини або фармації.

У висліді цих зацікавлень можна припустити, що в недалекому майбутньому "Греблі" не будуть потребувати журитися за своє здоров'я, бо матимуть поміж собою досить лікарів і фармацевток.

Першою із теперішнього куреня УСП "Ті, що греблі рвуть", що закінчила у рекордно короткому часі медичні студії, це активна і добре знана ст. пл. Оксана Балтарович.

Живучи з батьками та молодшими сестрами в Дітройті, Оксана від наймолодших років була зразковою пластункою та ученицею курсів українознавства. Як юначка Оксана добула ступінь вірлиці, була курінною 10-го куреня УПЮ ім. О. Кобилянської, а перейшовши до старшого пластуництва, стала впорядницею в тому ж курені, а відтак його зв'язковою.

У 1969 році Оксана закінчила як першун міжкrajовий вишкіл провідниць таборів юначок у "Школі Булавних" і, захоплена ідеєю таких вишкілів, вступила разом зі своєю сестрою Лесею (яка м.і. теж студіює медицину) до куреня УСП "Ті, що греблі рвуть". Протягом наступних 4 років, без уваги на важкі передмедичні студії і прийняття на медицину, Оксана знайшла час бути кожного літа у проводі "Школи Булавних", а 1972 р. стала коменданткою цього вишколу. Але й опісля літня практи-

ка у шпиталях і високі вимоги медичних студій не перешкоджали Оксані бути душею "Ш. Б." і допомагати в її проведенні.

Цього року у місяці травні Оксана одержала лікарський диплом на університеті Вейн, як також нагороду за першунство у студіях від жіночого товариства медиків Америки.

Поруч постійної активності в Пласті, Оксана стояла також в осередку українського громадського життя Дітройту, у студентській громаді, де була головою Української Громади Студентів Медицини та Дентистики, як член драматичного гуртка, була частою декляматоркою на літературних вечорах і пройшла з успіхом курси Українського Музич. Інституту.

Ми певні, що Оксана буде нести хворим поміч не лише своїм знанням, але також своїм усміхом та добрим серцем і, як досі, буде завжди мати час для своїх подруг "Гребельок" і для їхньої спільної виховної праці з пластовим юнацтвом.

О. К.

Зенон Прибула

Довголітний член Пластової Станиці в Дітройті ст. пл. **Зенон Прибула** закінчив минулого літа вищі студії на університеті Окленд біля Дітройту і одержав диплом інженера-механіка.

Зенон почав своє пластування у I гнізді УПН "Крилаті" і продовжував у 13 Курені УПЮ-ів ім. Тараса Чупринки. По переході до УСП вступив до куреня Бурлаків. У часі свого пластування він відбув багато новацьких і юнацьких таборів у "Зеленому Ярі" та мандрівних водних і гірських. Дітройтські Бурлаки прощали недавно Зенона перед його виїздом до Чикаго, де він почав працювати на своїй першій посаді у фірмі Едісон.

НА ШЛЯХУ ДО НАРКОМАНІЇ (Чому дехто йде на "драгс"?)

На повище питання тяжко відповісти, бо скільки є людей, стільки може бути й причин, а до того це залежить також і від роду хемікалій. Кожна людина має якісь свої потреби, бажання, які вона намагається заспокоїти. Деякі одиниці вживають чи надживають різних пілюль, дехто для заспокоєння чи просто з цікавості починає курити маріхуану, можливо, у випадку поважної причини неспокою, щоб полегшити неспокій, усунути біль (напр. голови, зуба, уха, шлунка тощо). Оголошення в пресі повідомляють постійно про ліки на такі болі. Їх легко купити в аптеці, у звичайній крамниці без жадних порад лікаря. Така легкість дістати ліки часто доводить до звички їх приймати, а звичка стає початком наркоманії.

Іншого роду спонукую до пілюль є бажання розваги, уникнення напруги, труднощів чи тяжких і неприємних думок; інколи пілюлі беруть на сон, або щоб почуватись безжурним і бути у світі фантазії поза реальним життям. Пілюлі чи алкоголь служать декому для цієї мети. Дехто бере пілюлі із звичайної цікавості, щоб мати досвід, поспробувати на собі те, що інші роблять, щоб пізнати, яка буде дія тих пілюль на його організм. Дехто вживає пілюлі з почуття меншевартості і неспроможності давати собі раду, зі страху перед невдачею, часто й просто для товариства, із нудьги, коли хтось не має глибших зацікавлень і вищої життєвої мети.

Згадані причини бувають у дорослих і в молодих. Юнацький вік дуже тяжкий. Батьки й виховники пробують це зрозуміти, піти назустріч, тому стараються служити порадами. Вони також переходили труднощі юнацького віку.

Ми знаємо, що юнак бажає і сам змагає до своєї ідентичності. Він хоче сам збагнути, хто він, чого бажає і яке його місце у спіль-

ноті. Проте, цього т. зв. зовнішнього самодовір'я потрібно молодим, щоб мати самодовір'я внутрішнє. Молоді легко денервуються, сваряться, не слухають своїх батьків, вони огірчені, зарозумілі, а в той самий час у своєму серці жалують того, плачуть і хочуть допомоги і потіхи від батьків, старших, виховників чи вчителів. Суперництво поміж братами і сестрами чи товаришами велике, напр., коли ровесник виріс швидше від нього, це журить і юнак може переживати.

Тиск батьків і докільля також великий. Родинні непорозуміння, алкоголізм у родині, завеликі вимоги до дітей також причина для журби, і тому вони шукатимуть задоволення десь інде, тобто в пілюлях, в алкоголі, в куренні маріхуани. Ці штучні джерела приємності й задоволення звичайно мають болючі наслідки. Про це буде мова в черговому числі.

Пл. сен. д-р В. Соханівський

Ігор Калинець
"Вогонь Купала"

*Осінній сад, як у дитинстві,
такий високий і прозорий.
Вночі колишуться між листям
ренетами осінні зорі.*

*І разом з листям-сухозліттям
вони впадуть у жовті трави,
коли у небі раптом віти
засперечаються з вітрами.
І кристалево б'ються зорі,
і прищуть в ніч від них осколки.*

*Осінній сад такий прозорий,
такий високий...*

ЩО ЧИТАТИ?

“Грає синє море” — це історична повість про події в Україні й Туреччині. Написав Станіслав Тельнюк. Дія відбувається у козацьких часах (XVIII ст.). Книжку видало В-во “Веселка” 1971 р. у Києві.

У цій книжці є такі головні особи: Як'я — син султана Туреччини, який втікає в Україну тоді, коли Мухамуд III стає султаном і велить його вбити. Як'я втікає, з'являється під прибраним ім'ям Олександра як чорноморець у Чорногорії. Він задумав при допомозі козаків відібрати престіл і помиритися з країнами світу. Його приятелі й охорона — це Петро Скрипник, Джузеппе і Йован. Петро втік з турецької неволі, у яку попав, коли на його село Сугаки напали турки. Джузеппе — італієць, якого знали в Іспанії, у Франції та в Альжирі. Йован походив з Чорногорії.

Пізніше важливими постатями стають також отаман Карпо Недайборщ і Богдан Ключик. У дальшій акції повісти з'являється потурчений математик Муся, колишній Мусій Ціпурина. Чим далі розвивається акція, тим більше ці всі головні постаті пов'язуються одні з одними.

Тельнюк пише подібно, як Степан Любомирський, автор “Жорстоких світанків”, “Племени вовків”, “Під молотом війни”, розповіда-

ючи про одну подію, згодом про другу, третю, четверту, а тоді знов повертається до першої. Є тільки одна різниця. Постаті С. Любомирського не сходяться, не зустрічаються, а Тельнюкові в'яжуться, щораз більше втягнені в акцію.

Твір цей ділиться на дві частини. Він є тільки першою частиною, а другої ще досьогодні не видано, бо, мабуть, советська цензура не пропускає її.

У творі багато гумору. Описана подія, коли козаки валили турецьку браму до фортеці; тоді велася така розмова:

— Тріщить, тріщить! — крикнув Йован.

— То твої штани ззаду тріщать, — задихаючись, але з смішком гукнув бородань.

Ще багато таких смішних розмов додає Тельнюк у своєму творі.

Мені дуже подобався цей твір, тому що Тельнюк дуже цікаво описує бої козаків з турками. Він також сміється з польських панів, які, хоч шляхтичі, але зовсім ні шляхетно, ні по-лицарськи не поводяться, а зате мають велику пиху і претенсії.

ТРИСТАН ТА ІЗОЛЬДА

Твір про Трістана та Ізольду — це середньовічна легенда, яку почали переказувати в X столітті. Легенду розповідали різними мовами, у різних версіях. У XII ст. французи записали віршем цю легенду, і вона стала популярним твором.

Максим Рильський переклав з французької мови легенду у версії Жозефа Бодье, написану на початку XX сторіччя, базовану на старих текстах. У XIX столітті звернув увагу на цей твір німецький письменник Карль Іммерман і музик Ріхард Вагнер. Іммерман писав поему про Трістана та Ізольду, але, на жаль, не докінчив. Опера Ріхарда Вагнера стала твором світової слави.

Розпочинається розповідь у творі з того, що Трістан, васал корнвальського короля Марка, перемагає ірландця Маргольта, коли Маргольт викликає лицарів Корнвальсу на двобій. Під час двобою Маргольт ранить Трістана затруєним списом, і Трістан, тяжко поранений, бо рана не хоче ніяк загоїтися, пливе за течією по морі, аж поки прибуває до Ірландії, де його виліковує Ізольда Білява, не знаючи, що вона лікує вбивцю свого брата. Трістан повертається до Корнвальсу, і король Марк просить його, щоб йому пошукав жінку із золотим волоссям. Трістан повертається до Ірлян-

ЯК НАША МОЛОДЬ ВІДЗНАЧИЛА 100-РІЧЧЯ ЕМСЬКОГО УКАЗУ

Ми одержали в редакції з Риму журналик п. з. "Абазур", до якого був залучений лист, що його в цілості містимо нижче, бо він особливо зворушливий і повний змісту.

Дорогий Юначе!

Ми, учні четвертої класи української папської малої семінарії в Римі, бажаємо представити Вам свої перші літературні спроби. Неодин з нас належить до різних молодечих організацій, між іншим до Пласту, СУМ-у і т. д., і тим маленьким подарком бажаємо віддячитись нашим виховникам та сеньйорам. Хочемо, щоб вони тішились нашим зусиллям бути свідомими українцями. Цю ідею вони не раз старались нам нагадати.

"Абазур" — лише початок нашої молоді Музи. Вона ще в пеленках, але протягом року буде виростати. Наші перші зусилля зосереджуються навколо перекладів і віршів. Нагода, що спричинилась до випуску "Абазура", це відзначення сторіччя "Емського указу".

Коли по всій Україні русифікація росте, мов опеньки по дощі, ми хотіли показати, що так українська мова процвітає в наших юних

серцях і що жаден ворог не годен подолати іскорки, що в нас викресала любов до своєї батьківщини.

Прийміть цей скромний випуск і по можливості збережіть його, щоб ми мали заохоту далі висловляти на папері наші юні намагання.
СКОБ!

Михайло Димид, редактор "Абазур"-а.

"МИ — СПІВРОБІТНИКИ "ЕМСЬКОГО УКАЗУ?"

(Передова стаття з журналу учнів Малої Семінарії в Римі п. з. "Абазур")

Посилуючи національне гноблення українського народу, Олександр II затвердив 18 травня 1876 р. закон, яким заборонив друкувати українською мовою.

Цього року випадає саме 100-річчя від проголошення цього закону, інакше званого "Емським указом", і не може бути, щоб ми не відзначили століття уярмлення української мови.

Якби нам хтось запропонував ходити вулицями Риму з транспарентами за визволення країни з-під імперіалістичного ярма Росії, ми б радо доказали, що ми, українці, вміємо кричати.

Але чому посторонні люди, заходячи до нашої семінарії, слухаючи наших розмов, питаються, чи ми з Америки? Чому? Немає хіба потреби цього пояснювати! Не чують від нас ці сторонні люди української мови!

Якби хтось запитав нас: "Чи піддається законам російського царя, ворога українського народу?" — хто з нас відповів би позитивно? Ви відповіли б: "Ми не такі дурні". Але в нашому щоденному житті видно, що ми таки не дуже мудрі, коли піддаємося сьогодні законові, який видав російський цар сто років тому!

Висновок з цього хай зробить кожний хлопець сам!

Наше шляхотне завдання, надане нам Богом і Батьківщиною, є плекати і розвивати рідну мову та українську культуру на письмі і в слові. Це наш гордий виклик русифікаційній політиці на нашій Батьківщині.

Під таким моттом ми починаємо нашу працю, хоча дуже скромну. Але все ж вона є вже викликом проти московського імперіалізму, що сьогодні не випускає з рук своєї жерти, якою є наша батьківщина Україна!

дії і сватає в імені короля Марка дочку Ізольди Білявої Ізольду Білорукку та везе її кораблем королеві. Під час подорожі до Корнвельсу Трістан і Ізольда випивають чародійний трюнок, який мав бути весільним напінком для неї і короля Марка. Через цей трюнок вони смертельно закохуються.

Постає великий конфлікт у Трістана, бо він хоче бути вірним королеві Маркові і не мати нічого спільного з Ізольдою, бо вона є Маркова дружина. Проте він хоче також бути вірним своєму щастю, що ним є для нього життя з Ізольдою. Він довго не може зробити вибору, але вкінці постановляє бути вірним королеві Маркові і вмирає від страждання далеко від своєї Ізольди.

Сподобав я цей твір тільки трохи тому, що мені не подобається, як Трістан завжди нудьгує і не може постановити, що йому робити, а як щось вирішив, то страждає. Проте мені подобаються бої Трістана з його противниками у двобою, не у великих боях.

Книжку видало В-во "Молодь" у Києві 1972 р.

Пл. уч. Андрій Винницький, Торонто.

Деколи я цілковито сама, стиснена у темноті між чотирьох мурами, думаю, що тепер напевно ніхто не прийде мені перевернути вазонки миру, що його я поставила коло ліжка думок.

Тепер ніхто не може навіть заглянути на мене, бо я замкнена в темноті й у самоті.

Але існує один ключ, що замикає двері. Здається мені, що хтось входить до середини, до мене, до моїх довгих думок. Починаю боятись, не знаючи, з якого боку надходить страх.

Розположення мені псують люди, що спішаються по вулиці, тягнуть за собою усі турботи, а бажають поставити на свій хребет ще й бажання та навіть почуття усіх інших, які переходять, їх стрічаючи.

Спробую зробити плян для будинку май-

бутності, де могли б сповнитись усі мої бажання, а маю їх без числа багато.

Але хтось мені ставить перешкоду на дорозі плянування. Бачу, але не маю сили спротивитись. Тобі не противляться?

Чому слухаю закиди людей, їх обмови й поради, коли вони не мають вартости для мого щастя? Мішаються мені до плянів замість того, щоб кинути кілька поглядів і думок до своєї майбутності.

Я є паном свого життя, і більше значення будуть мати мої висновки від тих, що їх позичу від інших людей.

Піду за своїми бажаннями й сподіваннями до своєї майбутності.

Меланія Рамач,

Руський Керестур, Югославія

“ДОПОМІЖНІ” КНИЖКИ

З початком шкільного року і звичайних річних зайнять хочемо подати Вам інформації про декілька книжок, які можуть Вам допомогти у науці українознавства, у підготовці до третьої пластової проби чи у ширенні пропаганди в школі та серед ваших англомовних знайомих.

1. Є маленька, але дуже корисна для вивчення історії України, книжечка, що є відбиткою з Енциклопедії Українознавства (яку не кожний має): Леоніда Соневицького п. з. “Іс-

торія України — синхроністично-хронологічна таблиця”. Може заголовок видаватиметься для молодих читачів незрозумілий і тяжкий — але зміст книжечки дуже проглядний і ясний. Це три таблиці хронологічних подій в Україні, у сусідніх країнах і в світі, від IX-го сторіччя до XX-го.

Як часто при науці історії України тяжко юнацтву вивчати дати поодиноких подій — а коли їх сконфронтувати зі світовими подіями, про які вчитеся в школах, — все стає зрозумілим. Ось, напр., хто, вивчаючи про Лева Галицького, знає, що він панував у часі, коли Марко Польо відбув подорож до Китаю? Або що в році оснування Кирило-Методіївського Братства Зінгер винайшов машину до шиття?

Отже дуже поручаємо нашим читачам цю таблицю історії України. Її можна замовляти у редакції “Юнака” за 1 дол.

2. Коли наше юнацтво підготовляється до проб, дуже часто шукає за даними про поселення українців у діаспорі. А коли питати їх, скільки українців живе, напр., у США чи Канаді — дуже мало вміє подати їх кількість. У минулому році появилася маленька книжечка Р. Цибрівського і І. Теслі п. з. “Українці у ЗСА і Канаді”. У ній можна знайти статистику і розміщення українців у цих двох найбільших країнах на підставі переписів населення.

3. Для наших пластунок, що напевно тепер сильно зацікавлені жіночими осягами українок, поручаємо видання Союзу Українок Америки п. з. "Бібліографія жіночої творчості поза межами України", яку збрала й упорядкувала Наталія Чапленко. Там можна знати також декілька даних про пластові видання пера пластунок, і хоч вони, може, не повні — але для пластунок цікаві.

4. Як часто трапляється, що мусимо вияснити при нагоді різних подій, імпрез чи просто товариських розмов у нашому довір'ї, хто ми, що таке Україна та яка різниця між Україною і Росією. Здається, що цій ігноранції наших сусідів немає кінця, а юнацтво постійно розповідає, скільки треба їм вияснити вчителям у школі при науці історії чи культури.

З приємністю можемо повідомити, що саме недавно появилася дуже гарна і корисна книжечка п. з. "Ukraine, Its Land and Its People", яку видала Жіноча Секція при Об'єд-

нанні Українців Вашингтону англійською мовою з найважливішими фактами з минулого України і новітньої історії, видана так чепурно і гарно, що не лише не треба соромитися давати її чужинцям, але можна робити це з великою приємністю. Видана на доброму папері, графічно прегарно оформлена, проглядна, з численними знімками та впадаючою в око кольоровою обкладинкою; ця книжечка — це справді виняткове видання. До всіх її прикмет ще й неймовірно приступна ціна — одного долара! Хто хоче її замовити, може це зробити на адресу:

Ukr. Ass'n of Washington,
D.C. Women's Section,
P. O. Box 713,
Washington, D.C. 20044 USA

Радимо нашим читачам це зробити — зближаються Різдвяні Свята, а це прегарний малий подарунок для вчителів, товаришів чи знайомих!

ГАРНИЙ ДОБРИЙ УЧИНOK ВІННІПЕЗЬКОГО ЮНАЦТВА

Міжнародний Червоний Хрест та інші харитативні організації у світі відгукнулися на жахливий землетрус у Гватемалі (був у лютому ц. р., великі жертви — вбиті, поранені, понад мільйон людей без даху над головою) широкою акцією збірки фондів. Вінніпезька пластова молодь, порозумівшись з організацією Українське Католицьке Юнацтво, доставши благословення від митрополита Кир Максима, зорганізувала збірку під церквами. Акцію збірки від Пласту очолював пл. сен. Ігор Гаврачинський, курінна 2-го Куреня УПЮ-ок пл. розв. Марта Чучман і курінний 7-го Куреня УПЮ-ів пл. розв. Іван Козелко; від УКЮ акцією керував о. Ярополк Редкевич.

Збірка принесла 2.101 дол. Вінніпезька станція Канадського Червоного Хреста прийняла зібрані фонди з великою вдячністю, вітала їх ініціативу, завзяття і шляхетне розуміння потреби негайної допомоги ближньому.

Вінніпезьке громадянство також оцінило належно почин молоді, воно під кожною церквою щедро жертвувало далеким і невідомим потребуючим. Були випадки, що до парафіяльних канцелярій люди приносили свої додаткові

Збирачі передають чен для потребуючих в Гватемалі. Перший ряд зліва: Лявіна Пастернак, Леся Ільницьна, Марта Чучман, Діана Вавринчук, п. Е. Кінг (представник Червоного Хреста), п. Роман Мигалюн (заступник уповноваженого комісаря), А. Чучман, пл. сен. П. Корбутян (станічний); другий ряд: Дебі Ханас, Кеті Гучно, Шерен Марсицян.

пожертви, бо не мали при собі при вході до церкви відповідної суми. Збірка відбулася під дев'ятьма українськими церквами.

Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1976 р. — 9 дол.!

В
ДАЛЬШИХ ЧИСЛАХ:

БРАТЧИКИ ВЕРТАЮТЬСЯ
ДО СТАНЦІЇ!
БРАТЧИК ФЕДІР СТАЄ
ГНІЗДОВИМ!
БРАТЧИК ЯЙКО ДІСТАЄ
ПРАЦЮ В РЕСТОРАНІ!
ПРОДОВЖЕННЯ БУДЕ —

СПОМИН ІЗ СВЯТА ВЕСНИ

Субота вранці. Автобус виїжджає з-під домівки 7:15 ранку. І ось вже Нью-Йорк поза нами. Та всі ще заспані, очі ледве споглядають через вікна. 9:30 — Ми проїхали вже половину дороги, і в автобусі стало веселіше. Розмова йде про теренову гру, довгий біг, вузли, морзетку, картографію, точку на ватру і розтабування.

Приїзд на оселю. Курінна бігає сюди й туди. Решта куреня знаходить свій виряд і йде нагору, на місце табору юначок.

— Як ставиться це шатро? Тут забагато коріння. Де кілки?! Де кілки?!

— Ш-ш-ш. Тихо. По-українськи, подруга йде!

— Чи вхід не повинен бути збону, а не згори?

12:30 — обід! Можете вгадати? Авжеж! — Канапки!

Спорт. Я особисто блідну, коли чую це слово. Стає легше, коли довідаюся, що таких, як я, є більше.

— Ой, ой! Подивись, як далено ми маємо бігти!

— Куля? Що це таке?

— Я не можу, я не маю сили... Абсолютно ні! Ви хочете, щоб я снакала і забруднила мої нові білі шорти? Ні! Ні! Ні!

— Вона дала мені лише три точки?!

— Я є у п'яťох фіналах!

Ну, завжди в натовпі знайдеться одна дивачна особа.

Розтабування. Шатра і брама вже стоять і навіть незле виглядають. Вірте або ні. Тепер би тільки перекопати в цьому подруг. Але чому й ні? Брама вища понад плечі, рови викопані, шатра нашпановані. Чого більше від нас хотять?

Вечеря.

Не знаю чому, але всім нам дуже смакує. Дивно? Можне, ми хворі?

Вогнини.

Якби не те, що ми зблудили і не знайшли місця спільного з юнаками вогника, можна б було сказати, що було дуже приємно.

— Чому ми якраз з тим куренем маємо мати вогник? Там юнаки такі "фляки"?..

— Вибачте, подруго. Чи ви знаєте, де має бути наш вогник?

Нарешті знаходимо. А тепер що? "Горить ватра, горить ватра" — співаємо. А чи вона дійсно горить? Та де там! І не думає. Спів, спів і спів. Досить вже того співу. Чи хтось має точну? Мовчанка.

— Прошу, прошу. Не всі нараз!

Юнани підготовляються до дефіляди — Свято Весни на "Вовчій Тропі" 1976 р.

Юначки на дефіляді — Свято Весни 1976 р.

Іменування вірлиць під час ватри на Святі Весни 1976 р.

Ніч вже йде, за верхом... Іскра. Добраніч. Збірка! Збірка? Ну, а де ж наша курінна? Знову зникла?

— Де ж та дорога поділася? Нічна т-и-и-ш-ш-а-а! Та ще довго чути шепоти з шатер.

3:30 вночі.

Чую: "Вставай, вставай. Ти тепер маєш стійку".

— Що?! Забирайтеся!

Неділя.

6:45 — Вста а а вання! Раз, два, три! Швидше, дівчата! Руханка. Служба Божа. Дозвілля. Теренова гра! Наплечники! Линва! Морзетка! Паперові риби?! Шість довгих годин, але ми повернулися всі і здорові. Втомлені, голодні. Але перед нами найприємніше — велика ватра. Збираємо всі свої сили і енергію, щоб здобути приятеля.

Спортові змагання на Святі Весни — Шафета.

Спортові змагання на Святі Весни — скок у далечинь.

Вручення нагород першунам на Святі Весни 1976 р.

лів між 700 невидними, а то й незнаними постатями, що сидять довкола ватри. Спочатку спів, а тоді іменування вірлиць, учасників... Ще не роздивились, уже кінець.

— Другий курінь, збірка! Збірка! Не бавтеся, збірка була!

Довга дорога до табору.

Що?! За 15 хвилин нічна тиша!? Чи 300 юначок може помитися за 15 хвилин? — Виходить, що так.

Відвідини юнаків у таборі юначок — Свято Весни 1976 р.

Засинаємо швидко, бо ледве живі. Ці два дні були приємні, але завтра жде нас багато роботи.

Понеділок.

Фінали спорту. Ті, що не є у фіналах (а їх є маси), ходять, розмовляють, фотографують. Балакають із друзями, яких не бачили ще від літа. Це справді перший день, де дозвілля довше ніж 3 хвилини.

Ліквідуємо табір. Шатра й брама вже лежать. Рови закопані. Не зле, не зле.

Стоїмо в лавах на головній площі. Закриття спізнено, бо ще підчисляють пункти.

— Ми були такі чемні! Ми мусимо дістати якесь місце...

— Яка різниця. Все, чого я хочу — це вернутись додому і виспатись.

Дефіляда. Маршуємо перед трибуною, перед прапорами. 3-й курінь бубнить щось там на бубнах.

А ось уже проголошують першунів у різних ділянках. Найважливіше — загальне точкування.

— Третє місце — 38-ий курінь! Зрезигновано чекаємо на дальші висліди.

— Друге місце — ... Слухаємо напружено, а серця нам б'ються, як ті бубни. Три секунди тривають, як три хвилини. Та ось — друге місце — другий курінь ім. Лесі Українки з Нью-Йорку.

Ми всі кричимо, скачемо, цілуємось. Не віримо, що справді так. Курінна гордо виступає на середину площі, а за нею всі, що мають фотоапарати.

Ірка одержує трофей і щаслива вертається в наші ряди. Які ми щасливі! Скінчилось закриття, знято прапори. Надходить час прощатись. Сонце заходить, коли наші автобуси залишають оселю.

Пл. вірл. Тамара Марчун

2-ий Курінь ім. Л. України.

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
 ... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303

СВЯТО ЮРІЯ НА "ХОЛОДНОМУ ЯРІ"

Цьогорічне Свято Юрія Пластової Станиці в Сіднею відбулося на "Холодному Ярі" біля Сіднею в неділю 9-го травня. Прекрасна, соняшна погода спричинилася до того, що на Святі було багато учасників, а чар осіннього лісу і смачний обід, який приготували члени Пластприяту, спричинилися до прекрасного настрою всіх пластунів і приятелів Пласту.

З уваги на те, що Свято Юрія припало на День Матері, офіційно всю обслугу перебрали батьки. Але ми знаємо, що присутні мами працювали дуже тяжко перед початком свята. Отже честь нашим мамам, і батькам дякуємо за гарну думку відзначити наших любих і дорогих мам цим способом.

До ранішнього звіту стануло приблизно 100 пластунів і пластунок, у тому 25 сеньйорів і сеньйорок, більшість із молодшого покоління, які привезли вне своїх дітей на це свято.

Святом проводив станичний Пластової Станиці в Сіднеї ст. пл. поуч. Юрій Суховерський, а обозним був ст. пл. Роман Вовк. Зараз пісня звіту

юнацтво почало свої змагання, а новацтво ігри й забави.

Після обіду почало прибували на свято щораз більше гостей і пластунів та пластунок, які з різних причин не могли явитися раніше. Точно о 3-ій год. по пол. о. К. Тимочко відслужив Службу Божу й виголосив гарну проповідь про характер та відвагу св. Юрія — Патрона Українського Пласту. Після цього о 4-ій год. почався Станичний Апелъ, до якого стануло 120 пластунів і пластунок. Це було не тільки гарне явище для зору. Наші серця раділи, що нас є так багато, що є нарібок і в членстві, і в провіді, що ми далі живемо і розвиваємося.

Для пластунів кожний святочний апелъ — це неначе іспит сумління. Ми тоді бачимо наглядно, що ми досягнули і в чому ми недописали. Станичний ст. пл. Юрій Суховерський і його найближчі співробітники — кошовий Я. Іванець і кошова М. Придун можуть бути горді з того, що ми бачили на цьому апелі і що ми почули із станичного наказу, який читала

ст. пл. М. Корженівська. У першу чергу дуже радісним явищем була кількість юнаків і юначок, які відбули третю юнацьку пробу і здобули ступінь пластунів-снобів та пластунок-вірлиць. Ця найвища юнацька проба є завершенням пластування — це немов "матура" пластового виховання.

Ось вони, ці наші нові сноби та вірлиці, цвіт і краса нашого Пласту: **Михайло Гулян, Петро Новаль, Андрій Круцьно, Андрій Теодорович, Галя Бурновська, Віра Вовк, Наталка Гулян, Леся Зелена, Ірина Монднейовська, Соня Нечипорун, Олена Тиндин і Гандзя Шухевич.**

Крім цього, прийнято до УПЮ **Галину Терпан**, а з УПН переведено до УПЮ **Орисю Бабій, Наталку Зелінську, Лесю Масну, Павла Вовна, Павла Карена і Павла Мандзія.**

Після прийняття і переведення до вищих уладів членів із УПН, УСП і УПС молитвою "Царю Небесний" і гимном закарпатських пластунів закінчено це гарне Свято Юрія в "Холодному Ярі".

Вуйно Бурмило

"ЯЛИЦІ" ДЛЯ "ЮНАКА"

Гурток "Ялиця" вибиває арнана. Зліва: **Аня Василян, Оріся Созанська, Галина Бенеш, Марта Максимець, Христя Жаровська** — всі розвідувачки.

Увага! Увага! Гурток "Ялиці" із XVI-го куреня запрошує Вас на "Сок-Гоп", який відбудеться 5-го червня ц.р. о годині 7:30. Одяг за перед 50-их років!

Не стане грошей! Треба позичити гроші з курінної каси. Треба відвизити внесок. Чи всі заплатили до кінця жовтня? Марто, скажи на курінних сходах, що всі мусять щось принести, щось із печива. Анно, чи ти маєш горнятка? Христю, візьми дві пляшки помаранчевого соку замість одної. Хто має печатку? Ти не забудь її принести!

А що, як ніхто не прийде???

Якщо прийде досить людей, ми будемо мати досить грошей, щоб за все заплатити. Але що, як ніхто не прийде???

Пластуни з Бюфало танцюють: Г. Пічончин, І. Яремню, А. Дерган.

Пл. уч. Ліда Рихліцьна закрутилась у танку.

Пл. уч. Богдан Клюфас допомагає музиці...

Настав день забави, і вже перед шостою Галя і Анна порядкували, прибирали залю.

“Де ми поставимо стіл? Добре, там у куті”.

“Прошу пана, де вода?”

Вода до соку. По неї треба йти ген нагору й баньками приносити вниз.

“Як складається цей холодильник до соку? Чи може мені хтось допомогти вилити сік горнятками? Тут немає досить місця на воду”.

“Чи хтось повісив написи, щоб не курити?”

“Так, Оріся це зробила”.

“Де подруга???”

Вже час починати забаву. Все готове... Є музика..., але де люди? Ну, нічого. Ми почали танцювати, і поволі посходилися пластунки й пластуни. Може, ми таки заробимо щось на цій забаві.

“Гей, дивися! Приїхали з Бюфало! І як вони повбиралися! Чудово!”

Без уваги на всі наші проблеми, наша забава була дуже добра і всі гарно бавилися. Так, як завжди, наша подруга рахувала і рахувала й... після заплачення за залю, музику, за напитки і так далі, і так далі нам залишилося 50 дол. на Пресфонд “Юнака”. Ми дуже дякуємо всім, що прийшли чи приїхали. І хто знає? Може, побачимося знову на другий рік?

СКОБ!

Пл. розв. Христя Жаровська,
гурток “Ялиця”, Торонто

А ми дуже дякуємо всім членам гуртка “Ялиці” та їхній Подрузі за їхній дар для “Юнака”, за ідею влаштувати забаву із прибутком на наш Пресфонд, а пл. розв. Христі Жаровській за допис.

РЕДАКЦІЯ

Валентин Бичко

ПОЛЕМ МЕНІ НАГОВОРЕНА

Мово моя українська —
Батьківська, материнська, —
Я тебе знаю не вивчену —
Просту, домашню, звичну,
Не з-за морів прикликану,
Не з словників насмикану.
Ти у мені із кореня —
Полею мені наговорена,
Дзвоном коси перекована,

В чистій воді смакована,
Болю очей продимлена,
З хлібом у душу всмоктана,
В поті людським намокнута.
З кров'ю моєю змішана
І аж до скону залишена
В серці моїм. Ти звеш сюди
Добрих людей до бесіди.
Бесідо ж моя щирая,

Всіх я до тебе запрошую.
Тільки у вас я вірую,
Люди мої хорошії!
Тільки для вас вибірюю
Чисті, не запорошені,
Світлі слова, мов промені
Неголоснії, єдинії.
З вами в розмові, в гомоні
Чую себе людиною.

Замість квітів на могилу
визначної членки і неструдженої
працівниці Пластприяту в Ст. Кетерінс
св. п.

МАРІЇ ТИХОВЕЦЬКОЇ

матері пластунок: ст. пл. Варвари, ст. пл. Єлисавети
і пл. розв. Стефці, складаємо \$185.00
на пресовий фонд "Юнака"

Члени Пластприяту, приятелі, сусіди і знайомі
Ст. Кетерінс, Канада

\$22.00 — Сусіди; \$20.00 — Ірина Вжесневська;
по \$10.00 — Федір Наконечний, В. Прокопець,
Марія Мапрега, Оля і Славко Тначуки, П. Сенюки;
по \$5.00 — Г. Васишин, М. Гладіш, А. Начор,
А. Кобзани, С. Ковальчуки, М. Козаченко, І. Ко-
вальські, М. Кухар, П. Кухар, Діана і Лері Кусяк,
І. Непрілі, Анна Підвербецька, Б. Пришляки, Ро-
дина Супрунів, Н. і М. Сьолковські, П. Шудли;
\$3.00 — К. Фіцик; по \$2.00 — П. Венгльовська, Й.
Гонтарський, І. Ковальські, П. Тарасюк; по \$1.00:
П. Атаманюк, Міля Літні.

Дня 29-го червня ц.р. відійшла у вічність
ревна членкиня Пластприяту у Ст. Кетерінс

св. п.

МАРІЯ ТИХОВЕЦЬКА

Її величні похорони відбулися 2-го липня.

Найближчі приятелі незабутньої пок. Марії склали до
моїх рук на нев'янучий вінок на її могилу \$140.00,
які згідно з їхнім бажанням, розділено так: \$20.00
на живі квіти на домовину, \$60.00 на пресфонд журналу
"Юнака" і \$60.00 на потреби Комітету

Оборони Валентина Мороза.

По \$10.00 склали: І. Бойчук, М. І. Гласки, М. Р.
Дири, Т. М. Єзерські (Клівленд), Я. Д. Зулінові,
П. А. Кебали, А. Конити, П. А. Коробайли, А. Г.
Коченани (Торонто), М. А. Лужби, П. А. Піжицькі,
Б. М. Роздольські, Л. К. Сьолковські і І. Н. Тна-
чуки.

Марія Роздольська, Ст. Кетерінс, Канада

Замість квітів на могилу

св. п.

МАРІЇ ТИХОВЕЦЬКОЇ

що відійшла у вічність 29-го червня ц.р.,
залишивши в глибокому смутку мужа Стефана і 3-ох
дочок пластунок — Варку, Єлисавету і Стефанку, —
складаємо \$60.00 на передплати "Юнака" для неза-
можних юнаків і юначок в європейських і південно-
американських країнах.

Старші пластуни і пластуни із Ст. Кетерінс:

\$15.00 — Богданка, Катруся і Гриць Долішні, по
\$5.00 — Марійка Кобзан, Рома і Володимир Кухарі,
Даня і Адріан Лужби, Соня, Аня і Леся Прокопець,
Богданка Роздольська, Ліда Сьолковська, Оля Тна-
чук; \$4.00 — Оля Коробайло; \$3.00 — Надя Го-
ловаш; по \$1.00 — Василь Березний, Маруся Гласко
і Геня Кухар.

Замість квітів на могилу
св. п.

ЛЕВА РОМАНА ШЕХОВИЧА

Батька ст. пл. Іриней Шеховича, Бурл.
складаємо \$65.00 на пресовий фонд "Юнака".
Родині Покійного пересилаємо наші щирі співчуття.

\$15.00 — пл. сен. М. Витягловський; по \$10.00 —
Пластова Станиця в Дітроїті, пл. сен. Ігор і Стефа
Королі; по \$3.00 — старші пластуни Бурлаки —
Р. Величковський, Р. Гнатюк, В. Дудун, А. Король,
Ю. Маринюк, Я. Маринюк, М. Несторович, Р. При-
була, З. Прибула, П. Янчишин.

Замість квітів на могилу
визначної суспільно-громадської діячки
св. п.

пл. сен. кер.

д-р БОГДАННИ САЛАБАН-ГЕЙНС,

Мами нашої дорогої співорганізаторки Школи Булавних,
подруги Дори Горбачевської,
складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"

Родина Балтаровичів
Воррен, США

Замість квітів на могилу
св. п.

АНДРІЯ МИКОЛИ ГУРИНА

сина ст. пл. Лярисы Гурина, членки
нашого Куреня "Ті, що греблі рвуть"
складаємо \$18.00 на пресовий фонд "Юнака"
Членки Куреня УСП-ок "Ті, що греблі рвуть"
Осередон Нью-Йорк

Замість квітів на могилу
св. п.

МАРКІЯНА КОЦЯ

чоловіка нашої членкині п. Катерини Коць,
складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"

Члени Гуртна Пластприяту
Джерзі Сіті, США

Замість квітів на могилу
св. п.

пл. ю. СОНІ ГАВРИШ

складаємо \$21.00 на пресовий фонд "Юнака".

Члени 13-го Куреня УПЮ-ів
Едмонтон, Канада

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули до 15 серпня ц. р.

США:

42-ий Курінь УПЮ-он ім. О. Завісної, Йонкерс, за- робіток з Різдяного Ярмарку	100.00
Члени Пластприяту, Джерзі Сіті, замість квітів на могили сп. п. Марніяна Коця	25.00
Членки Куреня УСП-он "Ті, що греблі рвуть", Нью- Йорк, замість квітів на могили св. п. Андрія Миколи Гурина	18.00
Пл. сен. Осип Гапій, Глен Спей	10.00
Ст. пл. Андрій Заяць, Чикаго	6.90
Кол. Гурток "Соняшники", із 36-го Куреня УПЮ-он, Чикаго	6.00
Пл. юн. Володимир Романів, Джерзі Сіті	6.00
Пл. юн. Джін і Сальватор Томаселлі, Форест Гіллс	6.00
Пл. юн. Марта Куземська, Філядельфія	3.00
Пл. юн. Віра і Богдан Нукілі, Гардфорд	2.00
Пл. сен. Іванна Ганкевич, Йонкерс	2.00
по \$1.00	
Пл. юн. Іван Тинда, Джерзі Сіті; пл. юн. Христя Салук, Фенікс; пл. юн. Світляна Кочман, Чикаго; пл. юн. Борис і Таня Яценків, Чикаго; пл. юн. Марко Омельченко, Рочестер	5.00
США разом	\$189.90

КАНАДА:

П. Ольга Боєчко, Торонто	300.00
Члени Пластприяту, приятелі, сусіди і знайомі замість квітів на могили св. п. Марії Тиховецької, Ст. Ке- терінс	185.00
На нев'янучий вінок св. п. Марії Тиховецької із Ст. Кетерінс, найближчі приятелі склали	60.00
16-ий Курінь УПЮ-он ім. Некилії Паліїв, Гурток "Яли- ця", Торонто, заробіток із забави	50.00
Ст. пл. Роман Зазуля, Торонто	12.00
Ст. пл. Ігор Вдович, Торонто	6.00
Пл. юн. Тарас і Аня Бумбани, Едмонтон	5.00
Пл. юн. Рома Голик, Торонто	5.00
Пл. юн. Ліда Мостова, Вінніпер	3.00
Пл. юн. Орест Івашко, Ошава	3.00
Пл. юн. Орест Підлісний, Торонто	2.00
Ст. пл. Ірина Манарик, Торонто	2.00
Ст. пл. Ігор Найда, Вінніпер	2.00
Пл. юн. Орест Рєшітнік, Оттава	2.00

Сп. пл. Анна Хитра, Ст. Кетерінс	1.00
Канада разом	\$638.00
ІНШІ КРАЇНИ:	
Пл. сен. Ярослав Мицко, Ляйцестер, Англія	3.55
Пл. юн. Устя Марнусь, Рим, Італія	1.50
Разом	\$5.05
Усі разом	\$832.95

● Усім жертводавцям складаємо на цьому місці на-
шу щирі подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака".
Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати
наше видавниче діло.

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Инж. М. Строконь, Сідней, Австралія, для мона-
хинь в Югославії.
 2. Н. Н. Торонто, для юнаків в Кренфорді, США
 3. Замість квітів на могили св. п. Марії Тиховецької,
старші пластунки і пластуни із Ст. Кетерінс, Канада, для
юнацтва в Аргентині, 7 дарункових передплат.
 4. П. Тамара Костецьна, Міссіссага, Канада, для юнач-
ки в Нью Брайтон, США.
 5. Пл. юн. Андрій Лещишин, Рочестер, для юнака в Па-
рагваю.
- Разом 9 дарункових передплат.
Останнє наше повідомлення було поміщене в "Юна-
ку" ч. 7-8/76.

ПРОСИМО СПРАВИТИ

"Юнак" ч. 7-8/76, стор. 28, "Список дарункових пе-
редплат" під ч. 6. ОП УСП, Нью-Йорк, має бути ОП УПС,
Нью-Йорк.

"Юнак" ч. 9/76, стор. 5 "Датки на залізний фонд"
Курінь УСП-он "Верховинки", США, — \$500.00, має бути
Курінь УПС-он "Верховинки".

Просимо вибачення за ці помилки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя;
Допомога окалічленим і немічним членам; Стипендії і сти-
пендіяна допомога студіюючій молоді у вищих школах;
Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознав-
ства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англій-
ській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих
секретарів і організаторів УРСюзу; до його головного орга-
нізатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу:
490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775
або до Гловної Канцелярії УРСюзу — 440 Wyoming Ave.,
Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Шадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той долар, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5 1/2% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуні і Пластунни,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна **набути**

- в Канаді: у Пластовій коопе-
ративі “ПЛАИ”

PLY Ltd., 768 Queen St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada.

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою

повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

Ціна: 90 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

**“МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК”
ЦІННА Й НЕОБХІДНА КНИЖКА
ДЛЯ КОЖНОЇ РОДИНИ І ШКОЛИ**

Здійснилася мрія наших визначних виховників — учителів — бл. пм. Ц. Паліїв та З. Зеленого. Уже можна набути у Видавництві Об'єднання Українських Педагогів Канади “Мій перший словник”, близько тисяча слів з ілюстраціями малярів Юрія та Яреми Козаків. Посібник необхідний кожній українській родині, яка плекає рідну мову.

Ціна книжки 6.00 дол плюс 50 центів на пересилку. Замовлення тільки грошовими переказами (Money Order) через труднощі з виміною чеків, слати на адресу:

“PLY” CO-OP. LTD., 768 Queen St. West
Toronto, Ont., Canada M6J 1E9